

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0825U001529

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 07-05-2025

Статус: Запланована

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Гриник Лілія Миколаївна

2. Liliia M. Hrynyuk

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-4077-0128

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 032

Назва наукової спеціальності: Історія та археологія

Галузь / галузі знань: гуманітарні науки

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: 032 Історія та археологія

Дата захисту: 19-07-2023

Спеціальність за освітою: 014 Середня освіта (Історія)

Місце роботи здобувача:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 1664

Повне найменування юридичної особи: Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка

Код за ЄДРПОУ: 02125438

Місцезнаходження: вул. Івана Франка, буд. 24, Дрогобич, Дрогобицький р-н., 82100, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка

Код за ЄДРПОУ: 02125438

Місцезнаходження: вул. Івана Франка, буд. 24, Дрогобич, Дрогобицький р-н., 82100, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 03.19.21

Тема дисертації:

1. Повсякденне життя українських повстанців на Прикарпатті (1940–1950-ті рр.).
2. Everyday life of Ukrainian rebels in Prykarpattia (1940–1950 s).

Реферат:

1. У дисертаційній роботі комплексно розглянуто повсякденні практики членів ОУН і УПА на Прикарпатті (1940–1950-ті рр.) з метою розвитку регіональних антропологічних досліджень, що сприятиме інтеграції української історичної науки до світової спільноти, подоланню стереотипів у дослідженні історії, що склалися під впливом тривалої радянської дійсності. Здійснено аналіз історіографії дослідження, який показав певний прогрес науковців у вивченні повсякденного життя українських повстанців на Прикарпатті у 1940–1950-х рр.. Відтак виокремлено чотири групи історіописання: діаспорну, радянську, сучасну зарубіжну та вітчизняну; акцентовано на здобутках і недоліках кожної. Наголошено, що своєрідним каталізатором у дослідженні визвольного руху було створення урядової комісії, яка проводила діяльність щодо формування засадничих концепцій створення та діяльності ОУН і УПА, напрацювання джерельного комплексу означеної проблеми до 2005 р. Проте протягом усього періоду (від середини 1940-х до 2020-х рр.) повсякденні

практики членів ОУН і УПА, якщо й аналізувалися, то переважно в контексті військово-політичної діяльності вищезгаданих формацій чи українського визвольного руху середини ХХ ст. зокрема. Систематизовано джерельну базу за критерієм інформаційної цінності та цільового призначення. Виділено дві групи джерел: 1. Документи і матеріали повстансько-підпільної провенієнції (документи ОУН і УПА; спогади (хроніки та свідчення); щоденники; періодика; листування (офіційне й особисте), фотокартки; листівки); 2. Документи органів радянської влади (партійного походження; карально-репресивних структур). Перелічені вище групи джерел не згруповані за ієрархічним принципом – усі вони здебільшого подають інформацію частково й уривчасто, висвітлюють різні сторони означеної проблеми і лише у комплексі сприяють реконструкції повсякденного життя українських повстанців на Прикарпатті. Дисертаційна робота є спеціальним історичним дослідженням, присвяченим повсякденним практикам українських повстанців і підпільників, у якому вперше: введено до наукового обігу маловідомі архівні документи, на основі яких проаналізовано предмет повсякдення членів ОУН і УПА; простежено вплив економічної, соціальної та політичної ситуації у регіоні на побутове становище українських націоналістів; комплексно розглянуто засади спілкування як між членами означених формацій, так і з іншими соціальними категоріями. Уточнено: історіографічний та джерелознавчий доробок теми; понятійно-термінологічний апарат означеної проблеми; класифікаційну схему житлових помешкань – криївок; шляхи матеріального забезпечення українських повстанців і націоналістів. Отримали подальший розвиток положення про: тяглість звичаїв, традицій та обрядів як один зі способів української ідентифікації; гостру необхідність функціонування спеціальних служб ОУН і УПА та жорстоку дисципліну, яка сприяла довготривалій боротьбі з окупаційною владою, незважаючи на масштабні заходи радянської адміністрації щодо ліквідації українського визвольного руху; різносторонню потребу існування «жіночої» складової у воєнному повсякденні. Практичне значення наукової роботи полягає у її подальшому залученні при підготовці досліджень про повсякденне життя учасників ОУН та УПА на споріднених мікро- чи макрорівнях. Результати роботи можуть використовуватись при укладанні лекційних курсів для здобувачів освіти закладів освіти різних рівнів, а також при створенні різного роду навчально-методичної літератури з курсу історії України ХХ ст. Міждисциплінарність предмета дослідження дає можливість використовувати отримані результати у студіях етнографів, соціологів, психологів та інших галузевих дослідженнях, предмет яких збігається з нашим. Ключові слова: ОУН та УПА, український визвольний рух, повсякдення, побут, Прикарпаття, повстанці, дозвілля, відносини, дисципліна, радянська система, репресії, державницький терор, ідеологічний тиск, післявоєнні роки.

2. The dissertation comprehensively examines the daily practices of the members of the OUN and the UPA in Carpathians (1940–1950s) with the aim of developing regional anthropological research, which will contribute to the integration of Ukrainian historical science into the world community, overcoming stereotypes in the study of history that have developed under the influence of long-term Soviet reality. An analysis of the historiography of the research was carried out, that showed a certain progress of scientists in the study of the everyday life of Ukrainian rebels in Prykarpattia in the 1940s–1950s. Therefore, four groups of historiography are distinguished : diasporic, soviet, modern foreign and national; with an emphasis on the strengths and weaknesses of each. It was emphasized that the activity of the government commission, which was created in 1997 and carried out activities related to the formation of the basic concepts of the creation and activity of the OUN and the UPA, and the development of the source complex of the specified problem until 2005, was a kind of catalyst in the study of the liberation movement in general. However, during the entire period (from the mid-1940s to the 2020s), the daily practices of the members of the OUN and the UPA, if analyzed, were mainly in the context of the military-political activities of the above-mentioned formations or the Ukrainian liberation movement of the mid-20th century in particular. The source base is systematized according to the criterion of information value and purpose. Two groups of sources are distinguished: 1. Documents and materials of insurgent and underground provenance (the OUN and UPA documents; memories (chronicles and testimonies); periodicals; correspondence (official and informal), photographs; postcards); 2. Documents of Soviet authorities (documents of party origin; documents of punitive and repressive structures). The groups and types of sources listed above are not grouped according to the hierarchical principle. All of them, for the most part, provide information partially and fragmentarily, highlight

different aspects of the given problem, and only in a complex way contribute to the reconstruction of the everyday life of Ukrainian rebels in Prykarpattia. The dissertation is a special historical study devoted to the everyday practices of Ukrainian rebels and underground, in which for the first time: previously unknown historical sources are introduced into scientific circulation; the subject of daily life of members of the OUN and UPA is considered through the prism of individual components; the influence of the economic, social and political situation in the region on the everyday situation of Ukrainian nationalists is traced; the principles of communication both between the members of the specified formations and with other social categories are comprehensively considered. Clarified: historiographical and source-scientific elaboration of the topic; conceptual and terminological apparatus of the specified problem; classification scheme of residential dwellings – hiding places; ways of material support for Ukrainian rebels and nationalists. We received further development of the provisions: on the persistence of customs, traditions and ceremonies as one of the ways of Ukrainian identification; about the urgent need for the functioning of the special services of the OUN and the UPA and the brutal discipline that contributed to the long-term struggle with the occupation authorities, despite the large-scale measures taken by the Soviet administration to eliminate the Ukrainian liberation movement; about the multifaceted need for the existence of a «female» component in military everyday life. The practical significance of the scientific work lies in its further involvement in the preparation of studies on the daily life of the participants of the OUN and the UPA at related micro or macro levels. The results of the work can be used in the preparation of lecture courses for students of educational institutions of various levels, as well as in the creation of various types of educational and methodological literature on the history of Ukraine in the 20th century. The interdisciplinary nature of the research subject allows us to use the obtained results in the studies of ethnographers, sociologists, psychologists, and other branch studies, the subject of which coincides with ours. Key words: the OUN and UPA, Ukrainian liberation movement, everyday life, Prykarpattia, rebels, leisure, relations, discipline, Soviet system, repression, state terror, ideological pressure, post-war years.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

1. Гриник Л. Жінка – об'єкт насильства в українському підпіллі: правда чи міф? Проблеми гуманітарних наук : збірник наукових праць Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. Серія Історія. 2021. Вип. 7/49. С. 206–225. DOI: <https://doi.org/10.24919/2312-2595.7/49.234419>
2. Гриник Л. Заходи щодо організації здорового способу життя українських націоналістів на Прикарпатті 1940–1950-х рр. (за матеріалами ГДА СБУ): теорія та практика. Проблеми гуманітарних наук : збірник наукових праць Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. Серія Історія. 2021. Вип. 8/50. С. 243–272. DOI: <https://doi.org/10.24919/2312-2595.8/50.242267>
3. Гриник Л. Криївка як феномен другого дому для українських націоналістів (на прикладі Прикарпаття). Новітня доба. 2021. Вип. 9. С. 148–158. DOI: <https://doi.org/10.33402/nd.2021-9-148-158>
4. Гриник Л. До проблеми дисципліни в українському підпіллі на Прикарпатті. Zaporizhzhia Historical Review. 2021. Vol. 4(56). С. 142–151. DOI: <https://doi.org/10.26661/zhv-2021-4-56-18>
5. Гриник Л. «Давай собірайсь!»: операція «Захід» на Дрогобиччині на основі спогадів та архівних матеріалів. Актуальні питання гуманітарних наук : міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. 2022. Вип. 50. Том. 1.

С. 19–24. DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4863/50-3>

- 6. Гриник Л. Зовнішній вигляд підпільників і повстанців як відображення тогочасної дійсності (на прикладі Прикарпаття). Актуальні питання гуманітарних наук : міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. 2022. Вип. 53. Том 1. С. 22–29. DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4863/53-1-3>
- 7. Ільницький В., Гриник Л. Комунікація як складова повсякденного життя українських націоналістів на Прикарпатті (1940–1950-і рр.). Проблеми гуманітарних наук : збірник наукових праць Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. Серія Історія. 2022. Вип. 9/51. С. 278–300. DOI: <https://doi.org/10.24919/2312-2595.9/51.254479>
- 8. Ільницький В., Гриник Л. Конфліктні ситуації у Карпатському краї (1944–1950-ті рр.): причини, типи, наслідки. Проблеми гуманітарних наук: збірник наукових праць Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. Серія Історія. 2022. Вип. 10/52. С. 99 – 116. DOI: <https://doi.org/10.24919/2312-2595.10/52.257909>
- 9. Ільницький В., Гриник Л. «Повсякдення терору» (1944–1952): публічні форми боротьби радянської влади проти українських націоналістів. Проблеми гуманітарних наук : збірник наукових праць Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. Серія Історія. 2022. Вип. 11/53. С. 174–195. DOI: <https://doi.org/10.24919/2312-2595.11/53.268539>
- 10. Гриник Л. Побут українських повстанців на Прикарпатті (за матеріалами справи Демида). Розвиток сучасної освіти і науки: результати, проблеми, перспективи. Том X: Ефекти участі в розвитку науки та освіти на відстані / ред.: Я. Гжесяк, І. Зимомря, В. Ільницький. Конін – Ужгород – Київ – Херсон : Посвіт, 2020. С. 26–28.
- 11. Гриник Л. М. Суїцид як вимушене явище в українському підпіллі під час боротьби з радянською владою на Прикарпатті. Суспільно-політичні процеси в Україні та світі: історія, проблеми, перспективи : матеріали ІХ Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Суми, 29 квітня 2022 р.) / ред. кол. : В. М. Власенко, А. В. Гончаренко, С. І. Дегтярьов та ін. Суми : Сумський державний університет, 2022. С. 37–40.
- 12. Ільницький В., Гриник Л. Репресований отець Зиновій Бандрович (1916 – 1986): реконструкція біографії за матеріалами архівно-кримінальної справи. Актуальні питання гуманітарних наук : міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. 2021. Вип. 45. Том. 1. С. 10–17 DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4863/45-1-2>

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впровадження не планується

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Ільницький Василь Іванович

2. Vasyl I. Ilnytskyi

Кваліфікація: д. і. н., професор, 07.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-4969-052X

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка

Код за ЄДРПОУ: 02125438

Місцезнаходження: вул. Івана Франка, буд. 24, Дрогобич, Дрогобицький р-н., 82100, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Старка Володимир Васильович

2. Volodymyr V. Starka

Кваліфікація: д. і. н., професор, 07.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-0213-9298

Додаткова інформація: Web of Science Researcher ID: AAB-9856-2020;

<https://scholar.google.com.ua/citations?hl=uk&user=wnHmKTkAAAAJ>

Повне найменування юридичної особи: Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка

Код за ЄДРПОУ: 02125544

Місцезнаходження: вул. М. Кривоноса, буд. 2, Тернопіль, Тернопільський р-н., 46027, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Соляр Ігор Ярославович

2. Ihor Y. Soliar

Кваліфікація: д.і.н., професор, 07.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-0439-6957

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Інститут українознавства ім. І. Крип'якевича Національної академії наук України

Код за ЄДРПОУ: 03534498

Місцезнаходження: вул. Козельницька, буд. 4, Львів, 79026, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Попп Руслана Петрівна

2. Ruslana Popp

Кваліфікація: к. і. н., доц., 07.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-5370-1770

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка

Код за ЄДРПОУ: 02125438

Місцезнаходження: вул. Івана Франка, буд. 24, Дрогобич, Дрогобицький р-н., 82100, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Галів Микола Дмитрович

2. Mykola D. Haliv

Кваліфікація: д. пед. н., професор, 13.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-7068-3124

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка

Код за ЄДРПОУ: 02125438

Місцезнаходження: вул. Івана Франка, буд. 24, Дрогобич, Дрогобицький р-н., 82100, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Футала Василь Петрович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Футала Василь Петрович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Івах Світлана

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна